

Grilstad og dyrevelferd

Grilstad

STOLTE SKAPERE AV
MATGLEDE
- HVER DAG

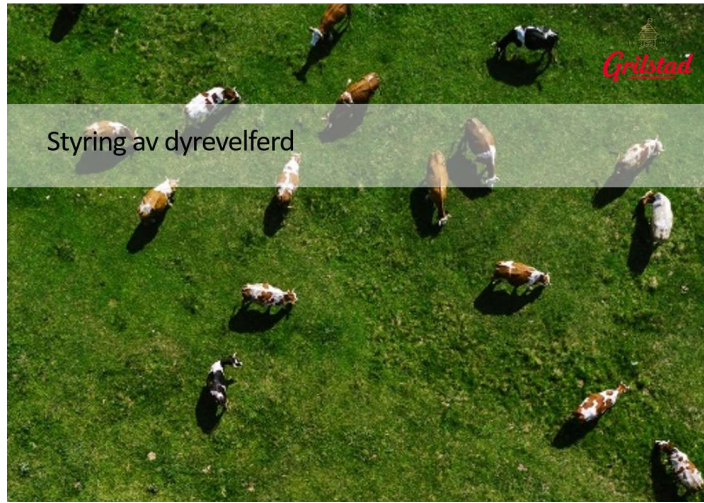
Hva legger Grilstad i begrepet god dyrevelferd?

For å være stolte skapere av matlede, er det ikke bare kvaliteten på produktet som er viktig. Like viktig er det at vi med stolthet kan fremstille våre produkter med ansvar og omtanke for dyrenes velferd. Dyrevelferd handler om hvordan dyrene vi benytter har hatt det, og hvordan vi påvirker dette. For Grilstad innebærer dette blant annet å oppfylle norsk lovkrav til dyrehold og at våre produsenter skal være KSL-godkjente og følge dyrevelferdsprogram for fjørfe, svin, storfe (innført 2022) og sau (innføres 2023). Grilstad har produsenter som driver med svin, storfe og sau. Eksempelvis er vi opptatt av god bevegelsesfrihet i fjøset for grisene og aktivisering i bingene. Vi benytter ikke genmanipulerte dyreslag, etterstreber minst mulig bruk av antibiotika, unngår bruk av vekstfremmende stoffer og unngår tett innesperring. I tillegg ønsker vi kortest mulig transporttid for dyrene. For produkter med animalsk opprinnelse (fjørfe, melk) som importeres/kjøpes fra andre leverandører, bør disse være godkjente med GFSI godkjent kvalitetsstandard. Det stilles krav til leverandør for produkter av animalsk opprinnelse har KSL godkjenning, er med i gjeldende dyrevelferdsprogram i Norge og lignende ordninger for dyrehelse. Grilstad benytter ikke fisk i sin produksjon.

Å ivareta god dyrevelferd, omfattes av FNs bærekraftsmål nr. 15. Dette er et av prioriteringsområdene vi i Grilstad jobber aktivt med.

Hvordan vi jobber med dyrevelferd kan deles inn i 4 områder

Forankring av dyrevelferd

Forankring av dyrevelferd

Vi i Grilstad AS er opptatt av dyrevelferd. Vårt slakteriselskap Midt-Norge Slakteri AS (MNS) jobber aktivt med dette i samarbeid med Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF). Alle grisene som leveres til slakt skal være levert fra gårder med godkjent Kvalitetssystem i Landbruket (KSL) og følge dyrevelferdsprogrammet for svin. Vi stiller krav til at norsk lovverk følges ved dyreholdet. Vi har i tillegg kommunisert vårt fokus på viktigheten av dyrevelferd både på vår hjemmeside og i rapport om Grilstads Samfunnsansvar. I 2022 kommer dyrevelferdsprogram for storfe dette vil også implementeres i vårt system. Fra før stilles det krav til godkjent Kvalitetssystem i Landbruket for gris, storfe, fjørfe og småfe.

MNS valgte i perioden 2018-2020 å sette inn ekstra ressurser for å gjennomføre revisjoner av alle våre svinebesetninger. Målet var å avklare status rundt dyrevelferd i alle svinebesetningene som leverer til MNS, samt kunne gi råd om forbedring til bøndene. Hver besetning fikk i tillegg en rapport fra hvert besøk, som viste til områder for forbedring. I 2022 kommer MNS til å gjennomføre en lignende runde for svineprodusentene. MNS har i samarbeid med KLF laget en kort film som på en informativ måte viser hvordan svineproduksjonen fremstår hos våre produsenter, link til film:

<https://www.youtube.com/watch?v=Tk6gZ4jLFuQ&feature=youtu.be>

Vi i Grilstad AS er opptatt av at våre slakterier følger Animalias «Etske regnskap», som er en omfattende kartlegging av faktorer som kan påvirke dyrenes velferd. I tillegg har vi ett mål om å følge «de fem friheten», som innebærer; Frihet fra sult, tørst og feilernæring, frihet fra ubehag, frihet fra frykt og stress, frihet fra skade og sykdom samt frihet til å utøve normal atferd. Dette er forankret hos Grilstads ledergruppe, daglig leder ved MNS og alle som er ute på gårdene. Direktør for innkjøp og næringspolitikk har overordnet ansvar for dyrevelferd i Grilstad AS. Daglig leder i MNS, transportplanlegger og rådgivere jobber med tilrettelegging og råd for forbedring av dyrevelferd. Alle aktører som besøker gårdene, har en plikt til å melde ifra til ledelsen og Mattilsynet om de finner brudd på

Forankring av dyrevelferd i Grilstad

retningslinjene for god dyrevelferd. Eksempler på brudd er: for dårlig tilgang på mat/drikke, for dårlig renhold, for lite aktiviseringsmateriale/rotemateriale, for dårlig luftkvalitet/temperatur/lysforhold eller syke/skadde dyr som ikke etter regelverket er satt i sykebinge til behandling eller avliving.

Vi følger regelverket når det gjelder å begrense bevegelsesfrihet. Jf. Forskrift om hold av svin § 11; *Det er ikke tillatt å fikser svin. Unntak fra paragraf er i følgende tilfeller:*

- *i forbindelse med føring*
- *i forbindelse med veterinærbehandling/inseminering*
- *spesielt urolige enkeltdyr under brunst*
- *spesielt urolige purker fra grisingstidspunktet og opp til 7 dager etter grising*

Oppbinding er ikke tillatt som fikseringsmetode. Ved nybygg og ombygging av fødeavdelinger skal det legges til rette for at fiksering ikke er nødvendig.

Storfe skal holdes i løsdrift. Unntak for fjøs bygd før 2004, de kan fortsatt ha dyr oppstallet på bås frem til 2034, Jf. Forskrift om hold av storfe §7 og §32. For storfe er det i Norge en plan om at alle melkekyr og kjøttfe skal ha en overgang til løsdrift innen 2034. Vi råder våre produsenter å planlegge en overgang som er tilpasset norsk klima. Småfe tilbringer sommeren ute i det fri. På vinterhalvåret holdes de i løsdrift og tilrettelegges iht regelverk, bl.a. får de egne fødeselsbinger. Generelt sett råder vi våre produsenter med at storfe og småfe skal være ute i det fri når klimaet tillater det.

Vårt fokus er at grisene blir aktivisert med å ha aktiviseringsmateriale som halm og høy til redebygging og ikke innskrenke bevegelsesfriheten. Jf. Forskrift om hold av svin §21: *«Svin skal til enhver tid ha tilgang på tilstrekkelig mengde materiale som de kan undersøke, rote i og sysselsette seg med. Materiale som for eksempel halm, høy, sagspon, torv, tre (spon), jord eller en blanding av disse kan benyttes. Rotematerialet skal ikke bringe dyrenes helse i fare».*

Forankring av dyrevelferd i Grilstad

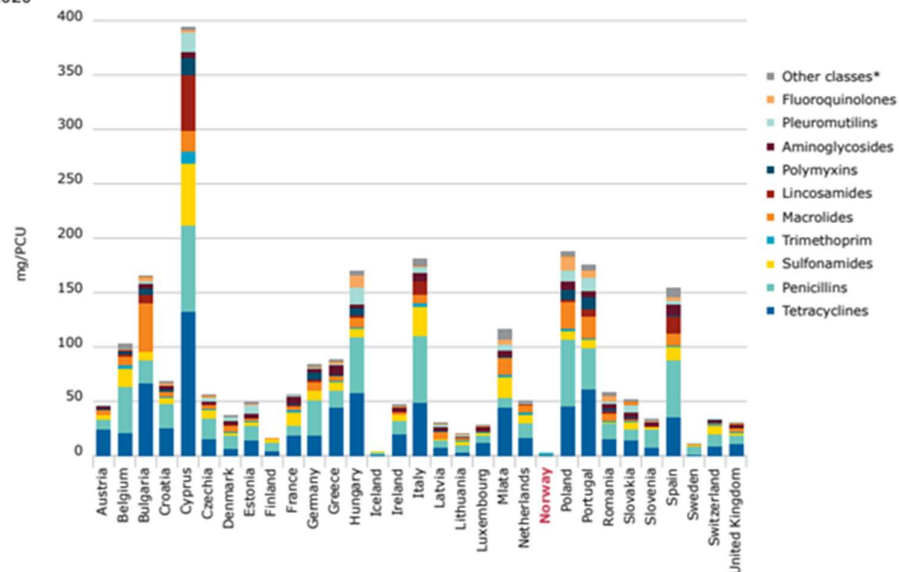
Utdrag fra Forskrift om hold av svin §25: «Det skal brukes rikelig med strø i fødebingene. Fra 3 dager før forventet grising skal purka ha passende materiale til å bygge rede av. Det skal være en åpen plass bak purka for å lette assistert eller naturlig fødsel. Smågrisene skal ha egen plass i fødebingen hvor de er beskyttet mot purka. Smågrisene skal ha god plass til å die». For storfe og småfe må dyrene også ha artsspesifikk miljøberikelse. For småfe, fra lamming til innsettelse på høsten, er de ut på beite. For storfe og småfe kan det være halm som miljøberikelse. I storfefjøs kan det også være kubørste. Dette er ikke noe offentlig krav, men anbefales fra Grilstad sin side.

Vi vil ikke akseptere å motta dyr til slakt som er genmanipulert eller klonet. MNS nekter å slakte storfe med dobbeltmuskulatur, og genmanipulerte /klonede dyr slik som rasene Belgisk Blå, Dansk Blåkvæg eller British Blue. Vi finner det etisk uforståelig å ta imot dyr med dobbel muskulatur ettersom de har større tilbøyelighet til skader og dårligere dyrevelferd. Vi aksepterer ikke at våre bønder forsøker å benytte seg av vekstfremmende midler i husdyrproduksjonen. Vi støtter oss på Mattilsynets strenge håndheving vedrørende bruk av antibiotika. Grilstad forplikter seg til å unngå produkter fra husdyr som er underlagt genteknologi eller kloning, dette inkluderer gris, storfe, småfe og fjørfe.

Det er ikke lov å gi antibiotika som forebyggende til grisene, og vi vil at bruken skal være så begrenset som mulig. Såfremt det dukker opp tilfeller med MRSA (Multi Resistente Staf. Aureus), vil det komme pålegg fra Mattilsynet om sanering. Vi støtter Mattilsynets håndheving angående bruk av antibiotika for å unngå antibiotikaresistens i Norge. Det finnes retningslinjer for veterinærer for å følge Legemiddelverkets terapianbefalinger. Dette gjelder for alle arter i husdyrproduksjon. Mattilsynet fører kontroll med genmanipulering, kloning og antibiotika behandling og det er ikke avdekket avvik hos våre produsenter for kjøtt brukt i vår varestrøm.

Forankring av dyrevelferd i Grilstad

Figure 2. Sales for food-producing animals, in mg/PCU, of the various antimicrobial classes, for 31 European countries, in 2020¹

* 'Other classes' includes amphenicols, cephalosporins, other quinolones and 'Others'.

¹ Differences between countries can be partly explained by differences in animal demographics, occurrence of bacterial diseases, selection of antimicrobial agents, dosage regimes, types of data source, and veterinarians' prescribing habits.

Tabellen viser forbruk av antibiotika til husdyr i Norge sammenlignet med andre europeiske land, Norge kommer best ut samt Island, Sverige og Finland. Generelt er forbruket av antibiotika til matproduserende dyr, for 25 land innen EU/EØS, redusert med 43% i perioden 2011 – 2020.

Kilde: *European Surveillance of Veterinary antimicrobial Consumption, publisert av Europeisk legemiddelbyrå, 2021*

Grilstad og MNS tar avstand fra å utføre smertefulle rutineinngrep på svin. Kastrering skal skje innenfor regelverket som krever bedøvelse og smertestillende under og etter kastrering. Vi utfører ikke halekupering eller klipping av tenner for å unngå skader på grisenes haler.

Forankring av dyrevelferd i Grilstad

Jf. Lov om dyrevelferd §9: «Medisinsk og kirurgisk behandling skal utføres på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte og ivareta dyrets funksjonsevne og livskvalitet».

Grilstads generelle politikk er at det ikke skal gjøres rutinemessige lemløstelser på noen dyrearter uten at det foreligger forsvarlig grunn ut fra hensyn til dyrets helse. Det skal ikke gjøres operative inngrep eller fjerne kroppsdeler på dyr uten at det foreligger forsvarlig grunn ut fra hensynet til dyrets helse. Det er likevel tillatt å foreta forsvarlig merking av dyr i dyrehold. Avhorning og kastrering er tillatt når det er nødvendig ut fra hensynet til dyrevelferd eller av andre særlige grunner. Ved smertefulle inngrep skal det benyttes nødvendig bedøvelse og smertelindring. I tillegg for svin gjelder følgende Forskrift om hold av svin §10: «Inngrep og medisinsk behandling. Inngrep som skjer i annen hensikt enn å gi behandling eller å stille diagnose er forbudt». Forbudet i første ledd har visse unntak som trer i kraft under spesielle omstendigheter.

I tillegg gjelder følgende for storfe ved avhorning, Forskrift om hold av storfe §8: «Inngrep og medisinsk behandling. Inngrep som skjer i annen hensikt enn å gi behandling eller å stille en diagnose, er forbudt». Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for merking i henhold til merkeforskriften. Nødvendig avhorning og kastrering utført av veterinær med bruk av bedøvelse er tillatt. Langtidsvirkende smertebehandling skal brukes i forbindelse med inngrepet, fortrinnsvis gitt som injeksjon. Det er ikke tillatt å avhorne storfe som er eldre enn 6 uker.

Mishandling av dyr vil bli oppdaget ved henting av slakt og livdyr, eller ved slakting. Slakteriet og Matilsynet vil da følge saken opp.

Ved slakting skal dyrene alltid bedøves før avliving. Dette er lovpålagt. Det er ingen unntak fra kravet om bedøving, Jf. Forskrift om avliving §9. Ved religiøse ritualer på slakteri, gjelder også kravet om bedøving før avliving, Jf. Dyrevelferdsloven §12. Alle dyr bedøves før avbløding, og det er alltid ekstra bedøvelsesutstyr i reserve. Det er rutinesjekk på linja som sjekker om dyret er forskriftsbedøvet før avliving.

Forankring av dyrevelferd i Grilstad

Vi har fokus på å gjennomføre transporttiden til slakteri så kort som mulig. Dette for å unngå at dyrene føler for mye ubehag. Dyr som må slaktes hvor transport må tilrettelegges, meldes ved innmelding av transport. Sjøfører som henter dyr, skal avvise dyr som ikke er transportdyktige. Grilstad har som mål å ligge godt innenfor lovkrav på 8 timer jf. Forskrift om næringsmessig transport av dyr §9. Det kan bekreftes av følgende; MNS sin gjennomsnittlige transporttid per dyreslag er for svin: 1 time og 51 minutter, for sau: 3 timer og 56 minutter og for storfe: 3 timer og 35 minutter.

Gjennomgang av transporttid for dyr følges opp to ganger per år. Eventuelle transporttid avvik meldes til ledelsen i MNS og Mattilsynet ved mottakende slakteri. Per 2020 har vi ingen avvik for svin, et avvik på 0,2 % for storfe og 0,1 % for småfe. Målsettingen til MNS er kontinuerlig å redusere transporttiden til et minimum og vår målsetting er 0 % avvik. I 2021 er det ingen avvik på svin og småfe, men 4 avvik på storfe, som er på 3 % avvik.

Styring av dyrevelferd

Hva gjør vi?

God dyrevelferd er sett på som viktig for Grilstad AS. Vi har klare forventninger til vårt datterselskap Midt-Norge Slakteri (med daglig leder i spissen) om å ha stort fokus på å følge opp dyrevelferden. MNS har egne rådgivere som veileder bønder angående dyrevelferd på gårdene. Rådgiverne og sjåførere har en meldeplikt om å varsle dersom kritikkverdige forhold oppdages, både til egen leder og Mattilsynet. Jf. Lov om dyrevelferd §5 om varslingsplikt: *«Enhver som har grunn til å tro at dyr blir utsatt for mishandling eller alvorlig svikt vedrørende miljø, tilsyn og stell, skal snarest mulig varsle Mattilsynet eller politiet. Varslingsplikten gjelder med de begrensninger som følger av annen lovgivning».*

Et av våre viktigste mål for å sikre best mulig dyrevelferd er å støtte Animalia i sitt arbeid med å utarbeide gode dyrevelferdsprogrammer for alle dyreslag. Via rådgiverne oppfordres bøndene til å delta aktivt i arbeidet med forbedring av dyrevelferd og delta i dyrevelferdsprogrammer samt følge Animalias etiske regnskap. Sammen med KLF skal MNS jobbe aktivt med USR (utvidet sykdomsregistrering) i første omgang på svin. Det er dyrevelferdsprogram for fjærfe og svin. I løpet av 2022 kommer dyrevelferdsprogram for storfe, og program for småfe kommer i 2023. Grilstad vil at alle produsenter skal forplikte seg til disse programmene. Ved innmelding av slakt kontrolleres det på avvik iht. dyrevelferd. Alle avvik må være lukket før slakting kan forekomme, og det må jobbes med forbedringstiltak for produsenter med avvik. Tilsvarende fokus for storfe og småfe når disse programmene er iverksatt. Dyrevelferdsprogram for storfe vil gjennomføres i løpet av 16 måneders periode for å få med alle produsenter. I alle dyrevelferdsprogram skal det være veterincærbesøk med søkelys på dyrevelferd. Oppnås ikke kriterier i programmet blir det trekk i slakteoppgjøret og i verste fall kan produsenten miste sin KSL status. Vi får varsel mht. tiltak på produsenter og vi vil da ikke hente disse dyrene. Det settes tiltak for rådgiving og forbedringstiltak hvis dette skulle forekomme.

Styring av dyrevelferd

MNS sin ledelse setter som krav at bønder som leverer flere enn 10 griser må ha en velferdsgodkjenning på plass. Dette måles i ledelsessystemet ved en årlig gjennomgang. Velferdsgodkjenningen rapporteres til KLF og Mat- og Landbruksdepartementet med jevne mellomrom.

Våre interne tiltak for å sikre at vi følger de krav vi selv setter oss, blir fulgt opp av en ekstern rådgiver fra KLF som sjekker våre rutiner angående dyrevelferd. For sjåførere og rådgivere har vi flere faglige samlinger i regi av Animalia med fokus på dyrevelferd. Ansatte får opplæring via helsetjenesten for svin og storfe. Ansatte deltar også på møter vedrørende opplæring fra Mattilsyn og Sammen for Dyra i Trøndelag. Ansatte er også med på kurs i regi av Animalia, KLF etc. Alle våre sjåførere må ha kurs med eksamen for å bli godkjent som sjåfør. Dyrevelferd er en viktig del av dette kurset.

Grilstad AS stiller krav til MNS om å svare på spørsmål angående oppfyllelse av krav vi stiller til dyrevelferd. I tillegg er MNS med i vårt årlige revisjonsprogram for å sikre at dyrevelferden er ivaretatt.

Våre råvarer skal komme fra KSL godkjente gårder. Videre skal slakteriene følge Animalias etiske regnskap. For å sikre at dette utføres, følger vi opp våre bønder om de benytter Kvalitetssystem i Landbruket (KSL) aktivt, Animalias dyrevelferdsprogram og passer på at alt er på plass før slakting. Vi følger opp med revisjoner og sporingstester for å måle om 100% av dyrene til slakt er fra gårder med godkjent KSL.

Vår pådriverfunksjon

Tett samarbeid med flere aktører

Midt-Norge Slakteri (MNS) jobber aktivt med å bedre dyrevelferden og leier inn interesseorganisasjonen KLF for å gjennomføre besetningsbesøk med fokus på dyrevelferd. MNS bistår gjerne med å dele sine erfaringer knyttet til dyrevelferd med KLF/Animalia. Bekjempelse av smittsomme sykdommer (eksempelvis BRSV og BCoV for storfe, Mædi for småfe, LAMRSA for gris) er viktig på flere måter, både med tanke på bedre dyrevelferd og økonomiske fordeler dette gir til bonde.

For å bidra til å øke bevisstheten blant våre kunder og bønder har MNS i samarbeid med KLF bidratt til å lage en reportasjefilm om produsenter i Midt-Norge. Filmen viser hvordan våre produsenter ivaretar dyras velferd på best mulig måte.

Vi gjennomfører også produsentmøter med søkelys på dyrevelferd. Fokus og tema varierer ut fra behov og interesse blant produsentene. Forebyggende tiltak blir også tatt opp på produsentmøter. Våre rådgivere er daglig ute på besøk hos produsenter og følger opp ulike tema innen dyrevelferd.

Sammen for Dyra i Trøndelag er møte mellom Mattilsynet og regionale aktører der blir det tatt opp kampanjer og i 2022 er det fokus fra Mattilsynet på kronisk dårlig dyrehold (KDD), svinekampanjen og bekymringsmeldinger.

Sammen med KLF arbeider vi med et prosjekt i regi av Veterinærinstituttet som heter Prepare Pig. Dette starter opp i januar 2022 hvor MNS blir involvert gjennom KLF. Prosjektet handler om å øke den nasjonale beredskapen for å kunne kontrollere dyresykdommer som er på fremmarsj (såkalte «emerging diseases») i svinepopulasjonen.

Grilstad

Vår rapportering

Vår rapportering

Vår rapportering omfatter storfe (kjøtt), småfe og svin. Som tidligere nevnt omfatter andre animalske råvarer (fjørfe, melk) innkjøp fra leverandør og krav til dyrevelferd i form av leverandøravtaler. Gårder som følger Animalias dyrevelferdsprogram har egnet artsspesifikk miljøberikelse på plass for grisene. Animalia fører register over de som har fått godkjent dette. Veterinærer skriver avvik ved pålagte gjennomganger av driften og sikrer gjennom dette at dyrevelferdsprogrammet overholdes. MNS avviksbehandler om de finner brudd på regelverket ved besøk ute hos bonden, ved slaktelinja etc. Vi har som mål at mindre enn 1% skal ha avvik mht. dyrevelferdsstatus ved slakting, og vi er innenfor våre mål for 2021.

Veterinær er den som utfører rutineingrep på griser. De rapporterer om antall og når det er utført på helsekortet til bonde, samt at dyr som medisineres blir rapportert i dyrehelseportalen. MNS rapporterer for alle dyr, og før slakting, til Mattilsynet etter kontroll av data fra Dyrehelseportalen for å sikre at vi ikke slakter dyr som har tilbakeholdelsesfrist pga. medisinering. MNS rapporterer alle råner som ikke blir kirurgisk kastret på egen varekode ved slakting. Norsk regelverk setter strenge grenser for hva som er tillatt av rutineingrep. Halekupering og tannklipping på gris er forbudt, unntatt ved medisinske årsaker fastlagt av veterinær. Om grisene må utsettes for smertefulle rutineingrep som halekupering, følges norsk regelverk. Vi har ingen avvik på halekuppering.

100 % av alle dyr bedøves før slakting, og det er alltid ekstra bedøvelsesutstyr i reserve. Det er rutinesjekk på linja som sjekker om dyret er forskriftsbedøvet før avliving. Det rapporteres på hvor mange dyr som må ha ekstra bedøving og det er ekstra fokus på dette.

Gjennom dyrevelferdsprogrammene blir utvidet sykdomsstatistikk gjennomgått med bonden. I de tilfeller med for høy forekomst er det krav om oppfølging fra besetningsveterinær for å ivareta dyrevelferd.

Grilstad AS rapporterer ikke om løsdrift eller utegående dyr.

Vår rapportering

MNS bruker aktivt sykdomsregistreringer som noteres for hvert slaktedyr av Mattilsynet på slaktelinja. MNS prioriterer å arbeide opp mot produsenter som har mange sykdomsregistreringer som kan medføre dårligere mental/fysisk helse i besetningen. Både MNS og produsent tjener på å redusere slike sykdommer til et minimum for å bedre dyrevelferden i besetningen. MNS har utarbeidet egne besetningsrapporter etter gjennomgang med KLF's spesialveterinær. Det arbeides aktivt med oppfølging basert på rapportene, i besetninger som har forbedringspotensialet. I 2022 vil MNS rådgiver og KLF gjennomføre nye besetningsbesøk for å dokumentere ny utvikling.

Våre målsettinger er at alle svinebesetninger skal delta og være godkjente helsegris-besetninger, i tillegg til å være fra KSL godkjente gårder. Vi utfører også etisk regnskap på alt ordinærslakt som går inn i Grilstad sin varestrøm gjennom Norturas anlegg.

MNS følger med endringer på dyrevelferden og utviklingen ved å bruke de ukentlige USR rapportene (utvidet sykdomsregistrering). Her sammenligner MNS seg mot andre slakterier og landsgjennomsnitt. Utviklingen i registrerte USR fra Mattilsynet ved slakting av gris, har, det siste året vært svært positiv, hvor en har gått fra 20,19 % i 2020 til 15,07 % i 2021, noe som også er bedre enn landsgjennomsnittet 18,85 %. MNS/Grilstad er fornøyd med denne utviklingen, men målsetter ytterligere forbedringer, og har som mål for 2022 14,75 %. Våre fokus områder når det gjelder USR for svinebesetninger oppgis i tabellen på neste side.

GRIS	2020		2021		MÅL MNS	Hoved- Prioritet
	MNS	NORGE	MNS	NORGE	2022	
Byller	1,90 %	1,98 %	1,69 %	1,70 %	1,90 %	
Leddbetennelse	0,65 %	0,64 %	0,88 %	0,67 %	0,65 %	
Hjertesekk-/brysthinnebetennelse	4,11 %	6,49 %	3,47 %	5,64 %	4,10 %	
Lungebetennelse	0,86 %	1,65 %	0,43 %	1,29 %	0,80 %	
Leverparasitt/spolorm	9,14 %	7,93 %	5,80 %	6,93 %	5,00 %	Prioritet
Kort hale/avhelet halesår	1,67 %	2,00 %	1,27 %	1,55 %	1,00 %	
Åpent halesår	1,86 %	1,36 %	1,53 %	1,09 %	1,30 %	Prioritet
SUM	20,19 %	22,05 %	15,07 %	18,85 %	14,75 %	

Når det gjelder storfe så viser innrapporterte USR tall at det er skitne huder vi skal ha fokus på i 2022. Regionen Midt Norge har vesentlig høyere skitne huder (11,7 %) enn resten av landet (4,3 %). Vårt mål er for 2022 8 %. Vi skal se på årsak til dette, jobbe sammen med gjeldende slakteri mht tiltak og ha god dialog med produsenter som leverer storfe til MNS mht fokusområde.

For småfe er hovedfokus mht USR tallene store leverikter. Vi ler på 0,04 % i 2021, landsgjennomsnittet er 0,39%. Det vil fortsatt jobbes med å holde dette området stabilt lavt.

Grilstad AS | Ranheimsvegen 129B | 7053 Ranheim

Postadresse: Postboks 6242 Torgarden | 7488 Trondheim

E-post: firmapost@grilstad.no